

ELŐFIZETÉSI ÁRA:		FŐSZERKESZTŐ:		SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:	
EGÉSZ ÉVRE	16.— K	NEGYED ÉVRE	4.— K	BUDAPEST, V. KER., SAS-UTCA 20. SZÁM.	
FÉL ÉVRE	8.— K	EGYES SZÁM	—60 K	TELEFON 108—00.	
			DR. BISCHITZ BÉLA	HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT	
			ÜGYVÉD.		

A sajtó és a bányászat.

A sajtónak általános fontosságáról beszélni alig kell annyira átment az már a köztudatba. Az is teljesen világos, hogy micsoda szerepe van s kell, hogy legyen a sajtónak a gazdasági élet terén is. Tudjuk azt, hogy nagyobb gazdasági akciónál ezeket a sajtóval egyenesen bevezetik, azaz először is a sajtót informálják, hogy a közvéleményt helyesen tájékoztassák az akció lényegéről és annak minden fázisáról. Nagyon természetes, hogy az információval szemben az ellentétes- vélemény is azonnal megjelenik a sajtóban, mert a sajtónak már a természete is azt hozza magával, hogy bírálatot mondjon. A kritizálás lehet egyesekre kellemetlen is, de a sajtó nem az egyeseké, hanem a közvé.

A jogos bírálat nemcsak hogy nem árt az egészséges gazdasági akciónak, hanem még használ is, mert esetleg olyan hibákra figyelmeztetheti az illetékeseket, amelyeket tervezésüknél előre nem láttak, vagy a dolgok közelsége miatt meg sem láthattak s amely hibák később igen szomorú következményeket vonhatnak majd maguk után. Ilyen módon még a sokszor kellemetlen gáncoskodásnak látszó bírálat is hasznára válik az akciónak, mert ha egyebet nem tesz, legalább a tervezőket megerősíti a saját igazukban.

Azok, akik gazdasági életünkre elhatározó befolyást gyakorolnak, ismerik és helyesen fogják föl a sajtónak a szerepét és minden esetben igyekeznek is a sajtót idejében informálni lépéseikről.

Gazdasági életünk egyik ágánál, a bányászatnál azonban egyenesen mást tapasztalunk. Olyan jelenségeket látunk itt napról-napra, amely arra vall, hogy azok, akiknek tetteiből születik meg bányászatunk terén minden nagyobb, kisebb dolog, mintha nem fognák föl teljes mértékben a sajtónak a szerepét, mintha elzárkózni igyekeznének teljesen a sajtó fürkésző tekintete elől.

Ez tényleg így van és ezt nem lehet eléggé sajnálni. Nemcsak a vállalatok nagyok, hanem még kisebb-nagyobb embereik is, még olyan eset-

ben is tartózkodnak a sajtótól, amikor abban bizonyos dolgok ismertetése éppen a bányászat érdekében volna leginkább szükséges.

Ez a sajtótól való fázás, mely az ugynevezett szaklapok kerülésében is megnyilvánul. Igen sok vállalatnál előfordulnak olyan dolgok, amelyeknek közreadása egyenesen nagyfontosságú volna a bányászat szempontjából, de azokon rajtaülnek az illetők, mint az alkhimisták az ő aranycsinálási titkaikon. Azt mondják, hogy a vállalatok egyenesen megtiltják alkalmazottaiknak, hogy az üzemben előfordult, ha mégannyira érdekes mozzanatokról is irjanak. Ez a titkolódzás még magának a vállalat érdekeinek szempontjából is káros, mert reá nézve is elvesznek sokszor a legértékesebb tapasztalatok.

Benne maradnak egynéhány embernek a fejében, akiktől megfoszthatja a vállalatokat is a halál, vagy esetleg egy jobban fizető vállalat, aki magasabb fizetéssel megszerzi magának az értékesebb embereket.

Vagy vegyünk egy speciális esetet. Például egy bányában baleset történik. Az üzemvezető, maga a vállalat kétségbeesetten erőlködik, hogy a sajtóban, még a szaksajtóban se jelenjen meg a balesetről semmi. Mi fog történni a nagy titkolódzásra? Az, hogy az újságíró kombinációkból fogja megírni a tudósítást, amely sokkal inkább árthat tájékoztatlanságánál fogva a vállalat féltett érdekeinek. Míg ha hozzáértő egyén adta volna meg a fölvilágosítást, egyrészt a bányászatnak magának szolgáltatott volna esetleg értékes adatokat bányaveszélyek elkerülésére, másrészt a közvélemény helyes tájékoztatásával már jó eleve kivette volna a méregfogát a társulat ellen irányulható minden méltatlan támadásnak.

Természetesen a sajtó nem adhatja föl azt a jogát, hogy az elébe adott tényeket s az előtte lefolyó eseményeket meg ne bírálja, de ez a bírálat is csak a vállalat érdekében van.

A bányauzem a legveszedelmesebb üzemek közé tartozik. Ennélfogva itt a legnagyobb foku ellenőrzés mellett is fognak történni hibák és

mulasztások, amelyeket egyesek elkövetnek. Ezeknek a hibáknak legjobb ellenőrzője a sajtó, mert ezek az úgynevezett *kiírás* nélkül egyáltalán homályban maradnának és megismétlődhetnének, míg kiírva meg fogják mozditani a vezetőket s azok ügyelni fognak arra, hogy az a hiba, vagy mulasztás, többet elő ne fordulhasson.

Ilyenformán a sajtóban minden egyes vállalatnak egy éles szemű ellenőre van, amely figyelmezteti őt arra, hogy valahol a dolgok nem mennek teljesen rendjén.

Ha most minden alkalmazott tudja azt, hogy esetleges hibáját, vagy mulasztását a vállalat maga fogja segíteni neki a közvélemény előtt eltitkolni, akkor már önkénytelenül meg fog lazulni kötelességtudása, mert biztonságban fogja érezni magát s a tények eltitkolása csak növelni fogja a hanyagságát, vagy nemtörődömségét, mert magát a vállalatot is bünrészesének hiszi.

Ismételjük, sajnálni lehet azt, hogy éppen bányászatunk és az azzal foglalkozók zárkoznak el éppen a sajtó nyilvánossága elől érthetetlenül.

Igen sokszor szükség volna pedig arra éppen a bányászat érdekében, hogy vele a sajtó foglalkozzék. Maga a bányászat a nagyközönség előtt annyira *terra incognita*, hogy affelől sokszor a legbádatabb vélemények kerülnek forgalomba.

A mi bányászatunknak kifejlesztésére igen sok pénzbefektetésre van szükség s a befektetési hajlandóságot növelni lehet a közvéleménynek a bányászati dolgok felőli helyes tájékoztatásával.

Tegyük föl, hogy egy bányában tömeges baleset történik s azt a vezetőség igyekszik a sajtó kutató szeme elől elrejteni, de az mégis kiszivárog és belekerül az ujságokba. Az érdekelt tőkés és a bányászatnál másként érdekeltek sokkal nyugodtabban fogják érezni magukat, ha tudják azt a helyesen, szakszerűen közreadott tudósításból, hogy például olyan veszélyekről van szó, amelyek a bányászattal vele járnak és a szerzett keserű tapasztalatokon okulva, azokat a jövőben el lehet majd kerülni.

Eléggé világos ebből, hogy a titkolódzás elsősorban maguknak a vállalatoknak árt. Annak pedig, hogy a bányászattal foglalkozó szakemberek a sajtó előtt érthetetlen módon hallgatagok, éppen

maguk ezek az urak látják a legnagyobb kárát, mert a sajtó előtt teljesen közömbös lesz az, amit ez a kar tesz. Ilyen módon ez a jobb sorsra érdemes kar teljesen elszigetelte magát. Mellőzésben részesül minden vonalon, mert a közönségnek, de igen sokszor még a fölöttük rendelkezőknek is alig van tiszta fogalmuk annak a munkának természetéről és fontosságáról, amelyet a bányászati szakembereink olyan fáradhatatlan önzetlenséggel végeznek gyakran silány fizetésért.

A létérti küzdelem nagy kényszere nemcsak az egyénre áll, hanem az egyes társadalmi osztályok munkáscsoportjaira is. Így nem kivétel ez alul a bányászat szellemi munkásainak rendje sem. Az egyes osztályok létérti küzdelmében a harcot különböző fegyverekkel kell megvívni.

Egy ilyen fegyver a sajtó, amelyet annak nem szabad kidobni a kezéből, aki a viadalt meg akarja nyerni. Nem szükséges ezt a fegyvert minduntalan használni, de teljesen eldobni nem szabad, mert a csatában az is szükséges, hogy az ellenség lássa a fegyvereket, amelyet még esetleg használhatunk a küzdelem valamelyik fázisában.

Röviden összegezzük az elmondottakat: a sajtót, az abban rejlő tanító, ellenőrző erőt és fegyvert föl kell használnia a bányászatnak is, mint ahogyan teszik azt más gazdasági termelési ágak.

Annak, hogy ma a bányászati szakemberek még olyan pozícióból is kiszorulnak, amely első sorban őket illetné meg képzettségüknél fogva, egyik fő oka az, hogy véka alá rejtik tudományukat egyrészt, másrészt pedig nem használnak föl minden kínálkozó alkalmat arra, hogy a sajtó igénybe vegyék a küzdelemnek olyan fázisában, amikor a harcot csak a sajtó útján lehet a győzelem reményében előkészíteni és megnyerni.

És mi hisszük, hogy a sajtó helyes felhasználására rá-fog kényszerülni nemsokára a bányászat is. Az idegenkedés el kell, hogy tűnjön, mert sem a bányászat maga, sem pedig a belőle élő szellemi munkások nem lehetnek majd olyan házárdak, hogy ugyszólván egyetlen hatásos és lehetséges fegyverüket fatalisztikus göggel egyszermindenkorra a szegre akasszák.

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, precíziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(923/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47

— Alapított 1791. —

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA Budapest,
VI. kerület, Teréz-körút 15. szám.

Örökberi, örökhaszonbéri szerződések kötését magánjogunk és a bányatörvény megengedik-e?

Irta: *Osváth Imre* kir. törvényszéki bíró.

Az osztr. polg. törvénykönyv 1122. és 1123. §§-ai ös-zetve a 357—359. §§-okkal, semmi kétséget nem hagynak fenn arra nézve, hogy az örökberi, örökhaszonbéri szerződék tárgya csak ingatlan lehetett, hogy a jogviszony mindég a tulajdon megosztásán alapult, vagyis az osztr. polg. törv. könyv kifejezései szerint fő- és használati tulajdon létesült.

E szerint az örökhaszonbér és örökber lényegének sulypontja az ingatlanra vonatkozó tulajdonjogban foglalt jogok olyképpen megosztásán alapszik, hogy az idegen dolog használati jogának érvényesítésére, elődegenítésére, előörökösítésére feljogosítja az ugynevezett haszonvevő tulajdonost; mi mellett a telektulajdonosnak az idegen használati jog által terhelt tulajdonjoga épségben marad, minélfogva a használati jog által terhelt tulajdonjogával szabadon rendelkezhet (osztr. t. k. 357., 1128., 1140., 1148. §§-ok).

Körülbelül ezen alapeszme uralta régebben a magyar parasztság birtokviszonyait is. Erre mutat Werbőczy III. 30. cikke a köve'kezőkben „Rusticus praeter laboris mercedem et praemiis in torris Domini sui, quantum ad perpetuitatem nihil juris habet: sed totius terrae proprietatis ad Dominum terrestrem spectat et pertinet.”

Az örökhaszonbérhez hasonlatos viszony tehát kétségtelenül létezett nálunk, a földesur tulajdonához tartozó parasztbirtokban, annyira, hogy a parasztot dézsma és egyéb szolgáltatása fejében csak a használat illette. Említést érdemel, hogy még az 1832/1836. törvényben is kifejezve lett (lásd a VI. és VII. törv. cikkek kezdetét), hogy a jobbágy által művelt föld tulajdona az uraságé s hogy a parasztot egyedül a haszonvételi jog illeti.

Bár az 1848. IX. t.-c. a jobbágy szolgáltatásait eltörölte s bár az 1853 március 2-iki nyiltparancs a tulajdonjogot a parasztnak az általa birt urbéri telekben megadta, az örökhaszonbéri viszony azükebb keretben mégis tovább tartotta magát a szőlődézsmaiban, a majorsági bérföldek és a majorsági (curialis) zsellérségek utáni szolgáltatásokban, míg nem az előbbi jogviszonyt az 1868. XXIX. t.-c. (29. §.), az utóbbiakat pedig az 1873. XXII. és az 1896. XXV. t.-c. rendezte, minélfogva eltekintve azon majorsági zsellérségoktól, melyekre nézve a megváltási eljárás még befejezést nem nyert, továbbá eltekintve a bánya örökberi szerződésektől, hazánkban ezidőszerint örökberi, örökhaszonbéri jogviszony nem létezhet.

A törvényhozás iránya 1848-tól kezdődőleg az volt, hogy a földtulajdon és az ugynevezett használati tulajdon egyesültsék és ez által az ur szolgáltatást teljesítő jobbágy-nak, a szőlődézsma kiszolgáltatására kötelezett parasztnak, valamint a majorsági zsellérnek tulajdonul adassék az a birtok, melyet előbb örökös szolgáltatás és örökösber fizetése ellenében használt.

Nem lehet arról szó, hogy a jobbágyi jogviszony, a dézsma kötelezettség stb. visszaállítsassék, vagyis örökhaszonbéri szerződések kötésével ujabban oly osztott tulajdon létesítsessék, mely majorsági zsellérségek és dézsma kötelezettség létesítésére vezetne; mert amidőn az urbéri és ezzel kapcsolatos jogviszonyt a

törvény megszüntette és a jobbágyi szolgáltatásokat örökösen eltörölte, ezzel együtt az a tilalom is kifejezésre jutott, hogy a jobbágyi szolgáltatások vissza nem állíthatók.

Utalva az elmondottakra a meggyőződés erejével állíthatjuk, hogy ezidőszerint polgári magánjogunk örökberi, örökhaszonbérleti jogviszonyt (kivéve a még meg nem váltott majorsági zsellérségeket és a bánya örökberi szerződéseket) nem ismer s hogy jogi érvennyel örökhaszonbérleti szerződés a jobbágyi szolgáltatások örökre való eltörölése, továbbá a dézsma szőlők, a majorsági bérföldek és a majorsági zsellérségek jogviszonyainak rendezése folytán többé nem köthetők.

Ezen álláspont helyességét bizonyítja a magyar polg. törv.-könyv tervezete is, mert ez a tervezet az örökberleti, örökhaszonbérleti jogviszonnyal már nem is foglalkozik, — bár kétségtelen, hogy ismertelné azt, foglalkozna azzal, ha ezidőszerint az élet ily jogviszonyt ismerne.

Szerintem helyes lenne, ha a törvénytervezet az örökberleti és örökhaszonbérleti szerződésekre vonatkozólag határozott tiltó rendelkezéseket állítana föl, mert amint az alábbiakban látni fogjuk, az ország egyes vidékein a régi jobbágyi szolgáltatások visszaállítására vezető eljárás folyik, melynek szomorú eredményo az, hogy a paraszt itt-ott ismét robotba jár és földtermésének egy részét dézsma alakjában a földtulajdonos szedi el tőle.

Küztudomásu, hogy az ország egyes községeiben, különösen pedig a ruthénok és az oláhság által lakott vidékeken a hitelozó a paraszt birtokára árverést kér és az árverésen azt maga voszi meg, de nem azért, hogy a földet munkálja, hanem azért, hogy befektetett tőkéjét százszorososan kamatoztassa. Ezt akképen viszi véghez, hogy a végrehajtást szenvedettet benthagyja a birtokban bizonyos munkanapok szolgáltatása ellenében s ezenkívül úgy, hogy a termés egyketted, esetleg kétharmad részét a végrehajtást szenvedett évről-évre folytonosan kiadni tartozzék.

Első tekintetre rájövünk, hogy az ily ügylet eredményében ugyanazonos az örökhaszonbéri ügylettel, de rájövünk arra is, hogy az efféle ügyletek létesítése a magyar törvények tekintélyét alázza a porba, mert sulyosabb jobbágyi helyzetet teremt az 1848 előtt létezett jobbágyi helyzettel. Ily körülmények közt közérdek követelménye, hogy a polgári törvénykönyv tiltó rendelkezet vegyen fel örökhaszonbérleti és ezzel rokon jogviszony létesítése ellen, sőt szükséges, hogy a legnagyobb szigorral sujtsa az ily ügylet létesítőit.

Nem hagyhatom szó nélkül, hogy jogi írónk közül egyik-másik az örökberi, örökhaszonbéri jog-

KRAYER FÉLE
ROZSDAVÉDŐ
HIDFESTÉK

KRAYER E. ÉS TÁRSA
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK
FESTÉK-KENCÉ-LAKK-GYÁR
BUDAPEST (KRAYER FESTÉKUDVAR)
VI., Váci-ut. 31.

viszonyt nem mint jogtörténeti emléket, hanem minden megjegyzés és fölvilágosítás nélkül úgy ismerteti, mintha ezt a jogviszonyt a gyakorlati élet ismerné és ily szerződések még napjainkban is érvénnyel lennének köthetők.

Ez a hiba, ez a helytelen tanítás onnan ered, hogy egyik-másik jogi írónk az újabb tételes törvényeinket és az időközi jogfejlődést figyelmen kívül hagyva, az Igeigl. törv. szabályok I. rész 21. §-ára támaszkodott, mely az osztrák polgári törvénykönyvnek mindazon rendelkezéseit érvényben tartotta, amelyek a telekkönyvi rendtartással kapcsolatban állanak s amelyek valamely dologi jog szerzésére, vagy elenyésztere vonatkoznak, már pedig az osztr. polg. törv.-könyv 1122., 1123. és következő §§-ai az örökbéri és örökhaszonbéri szerződéseket ismerteti, az 1126. §-ból pedig az tűnik ki, hogy örökbéri, örökhaszonbéri jogviszony a telekkönyvbe is bejegyezhető.

Említenem kell itt, hogy bányatelekkönyveinkben, különösen a rimaszombati és a lőcsei kir. törvény-szék mint bányabíróságnál vezetett bányakönyvekben gyakran fordulnak elő Transakció, Freibau, Urbura elnevezések alatt a haszonbérlettel rokontermészetű jogositvány megállapítására kötött szerződések, továbbá oly bejegyzések, melyek határozottan örök, vagy felmondásig kötött bányabérletek és albérletek létezésére mutatnak, szólaucunk kell tehát a bányáörökbéri jogügyletekről is, abból a szempontból, hogy jövőben fenttarthatók-e a bányáörökbéri szerződések és mikép volnának rendezendők a régebben kötött bányáörökbéri ügyletek és a bányatelekkönyvek, melyek ily ügyleteket tüntetnek fel.

A bányáörökbéri szerződések csakis szokáson alapulnak és — sajnos — jelenleg is köttetnek és még sajnosabb, hogy a bányatelekkönyvi hatóságok közgei által, kik jogfejlődésünk husz-harminc utóbbi éveit átaludták, respektálhatnak.

Hiba, hogy az ilyen bérletviszonyok rendezésével sem az 1890. évi Bányatörvényjavaslat, sem az ugyanazon évi bányatelekkönyvi rendtartás, sem az azóta napvilágot látott javaslatok nem foglalkoznak, holott kimutattam, hogy az örökbérleti jogviszony fenn nem tartható, miután a forgalom szabad-ágával, a hitel követelményeivel és hazai jogfejlődésünk irányával össze nem fér.

A bányabérleti viszony rendezésének szükségességét a Bányatörvényjavaslat szerkesztésével 1890. évben megbízott szakértekezlet is felismerte, ugyanis Lukács László értekezleti tag indítványára egy albizottságot bízott meg azzal, hogy arra tekintettel, miszerint a bányabérletek a közönséges magánjognak a bérleti szerződésekre vonatkozó intézkedéseitől némi részben eltérőleg kell hogy szabályoztassanak, az albizottság állapítsa meg, vajjon szükséges-e külön intézkedéseket felvenni a bányák bérletére nézve? Ezen albizottsági munkálatnak lett eredménye az 1890. évi Bányatörvényjavaslatba felvett 87. §. Ezen szakaszban foglalt intézkedés azonban nem oldja meg az általam megbeszélés tárgyává tett bányabérleti viszonyt, mert csakis általánosságban mondja, hogy a bányák haszonbérbe való művelése iránt kötött szerződésekre, álljon a haszonbér akár készpénzben, akár a termelés bizonyos hányadában, avagy más szolgál-

tásban, a polgári magánjognak a haszonbéri szerződésről szóló rendelkezései nyerhetnek alkalmazást.

Magánjogunk azonban, mint már kifejtettem, nem ismeri sem az örök időre, sem a felmondásig kötött bérletet. A törvényjavaslatnak az átmeneti intézkedéseket tartalmazó XVIII. fejezete 234—247. §§-ában pedig a már telekkönyvileg kitüntetett haszonbérletek érvényéről vagy érvényének korlátozásáról intézkedés nem foglaltatik. Tehát a „Bányatörvény“-javaslatban az örök időre, a felmondásig kötött bérletekre nézve azoknak jövő joghatályát szabályozó intézkedés elő nem fordul.

A szintén 1890-ik évi „Bányatelekkönyvi rendtartás“-javaslat 8-ik §. szerint a bányatelekkönyv 6. lapjára jegyzendőkül említettnek:

a nyilvánkönyvileg kitüntetett haszonbérlet,

a Transactio, Freibau, Urbura elnevezések alatt a haszonbérlettel rokontermészetű jogositvány megalapítására kötött szerződések, még az esetben is, ha az eddigi bányakönyvekben az ily szerződésen alapuló jog, mint önálló jogositvány, külön bányakönyvi birtoktestként fordul elő.

Jogosultnak az jegyzendő be, aki az eddigi bányakönyvekben bejegyezve van.

A haszonbérletársak egyenként jegyzendők be.

A haszonbérleti jogra eddig bejegyzett terhek a bérleti jog terheként a botébe átirandók.

Az 51. §. a bányatelekkönyv birtokállási, tulajdoni és teherlapjának mikénti kezeléséről, oly megszorítással intézkedik, hogy a haszonbérleti jogra zálogjog bejegyzésének többé nincs helye.¹ E szerint a bányatelekkönyvi rendtartás-javaslatnak, a bányabérleti viszonyt érintő §§-ai sem szabályozzák a megbeszélés tárgyává tett kérdést. (Folyt. köv.)

¹ Szerintem ez fenn nem tartható, mert bányatelekkönyveinkben milliók vannak bekebelezve a bányahaszonbérleti jog terhéül. Ugyanis a közös kiaknázási jogra vonatkozólag a vállalkozó bányatársulatok egyre-másra haszonbérleti szerződéseket kötnek 70—75 évi időtartamra, már pedig ez esetben a bányatársulat csakis a haszonbéri szerződésen alapuló jogait kötheti le, ha hitelt akar élvezni.

Hazai bányászatunk életérdeke követeli ama szokás fentartását, hogy a bányahaszonbérleti jogra zálogjogbekebelezések engedjessenek.

A polg. törvénykönyv tervezetőhöz hozzáadandó lenne annak a kijelentése, hogy a bányahaszonbérleti jogra jelzálogjog alapítása megengedve van.

Feltétlenül szükséges lenne a polg. törvénykönyv 1265., 1272., 1275., 1286. §§-hoz azon hozzáadás, hogy bányahaszonbérletre e szakaszok intézkedései nem állanak.

Egyébiránt közelebb vissza fogok térni egy külön cikkben annak a részletes kimagyarázására, hogy a polg. törvénykönyvnek a bérlet és haszonbérletre vonatkozólag tervezeti szabályai a bányabérlet és haszonbérletekre alkalmazhatók nem lesznek.

Erzröst Gesellschaft M. B. H. Gölben 54150. számú és

„Mechanikai pörkölökemence“

című magyar szabadalmat eladna, vagy használatát engedélyezné és e célból belföldi vállalatokkal összekötött tervez. — Részletesebb felvilágosítást nyújt **Molnár R. Béla** hites szabadalmi ügyvivő Budapest, VII., Baross-tér 14.

HAZAI HIREK.

Altiszti kinevezések. A solmecbányai m. kir. bányagazgatóság a hatáskörébe tartozó műveknél alkalmazott altisztek létszámában: Bremzay János gépintézőt, Prucklechner István bányaintézőt, Szedlák István kohóintézőt, Szekerassy János és Lochschmidt Gyula bányaintézőket a bányagazgatóság műszaki osztályában művezetőkké; Szilniczky Károly, Pokorny János, Bielik Miksa, Becska István, Bránszky István II. osztályu bányaaltszteket, Pelachy Lajos, II. oszt. kohóaltisztet, Schoucsik Antal, Matejka Gyula, Martinecz József, Gindl József irodaségdeket, továbbá Pleva András gépkezelőt I. osztályu altisztekké; Buzik József III. oszt. altisztet Répási Miksa és Radjanszky József irodaségdeket, Lovász János, Lukács János és Strba Dániel gépkezelőket, továbbá Schwarcz Ignác bányaeüsmestert II. osztályu altisztekké; Móczik Ferenc végzett bányaiskolai tanulót, Dobnár Mihály, Haehner János és Reisz János napibéres gépkezelőket, Kassiár Ferenc kémletörő munkást, Vaiczik János helyettes aknaeüsmestert minőségben alkalmazott vájót, végül Gröbl Ferenc napidíjast III. osztályu altisztekké nevezte ki.

Óriási dinamit-robbantás Badacsonytomajon. Badacsonyról írja tudósítónk: A badacsonytomaji bazaltbányában e hó 5-én kolosszális robbantást végeztek. A hegybe hajtott mély aknáat 8056,5 kg. robbanóanyaggal töltötték meg; az explozió féltelmes hatással járt, a hegy megrendült és már a robbanás közben mintegy 100.000 m³ szikla ömlött a mélységbe. A robbanásnak sok kilométernyi körzetben földrengésszerű hatása volt, a sziklák utánhullása egyre tart és előreláthatólag még 150.000 m³ anyagot fog szolgálatni. A robbantást a *Freund H. és Fiai* budapesti cég megbízásából *Csermák Sándor* híres robbantó technikus végezte.

A hatalmas robbantás technikai kivitelét jövő számunkban ismertetjük részletesen.

Az állami vasgyárak elmúlt üzeméve. Most adta ki a pénzügyminiszterium az állami vasgyárakra vonatkozó 1912. évi jelentését, amelyből kitűnik, hogy a kedvőtlen gazdasági viszonyok s a gépiparban beállott pangás dacára az állami gépgyárak múlt évi nyeresége 9,823.876 korona volt, tehát 5.19 százalékot jövedelmezett az intézmény óriási alap- és forgótőkéje.

Az 1911. évben bekövetkezett általános ipari és közgazdasági fellendülés az 1912. év második felében a pénzpiac feszült viszonyai következtében megakadt. A pangás a gépiparban is erősen éreztette hatását, amihez az is járult, hogy az alkalmazottakat és munkásokat tömegesen hívták be katonai szolgálatra. Ha a viszonyok rövid időn belül gyökeresen meg nem változnak, a vas- és gépipar terén az 1913. évet az utolsó évek örvendotes fejlődésének megakadása, sőt átmeneti visszaesés fogja jellemezni.

Az állami vasgyárakat múlt évben nagyszabású államvasuti beruházásokkal, kereskedelmi vasgyártmányokkal, hadászati cikkekkel és az erdélyi földgáz-furások kapcsán csőgyártmányokkal foglalkoztatták.

Rekordszerű forgalmat értek el a gazdasági gépekben, az év második felében beállott pangás azonban ép a gazdasági gépüzletben éreztette hatását.

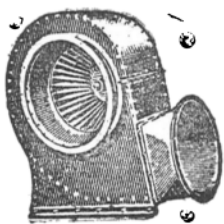
A vasgyárak forgalma összehasonlítva a megelőző évvel, a következő volt:

	1912.	1911.	1912 évben 1911. évhez képest több
	m é t e r m á z s a		
Barnaszén	3,911.320	3,604.846	+ 306.474
Vasérc	2,825.915	2,464.495	+ 361.420
Nyersvas	1,039.189	905.528	+ 133.661
Vas- és fémöntvény	241.266	208.723	+ 32.543
Acélöntvény	79.875	63.922	+ 15.953
Ágyulövedék	10.956	6.086	+ 4.870
Sínok és kapcsolószerok	856.557	614.515	+ 242.042
Lemozok	232.402	186.129	+ 46.273
Csőgyártmányok	113.092	93.018	+ 20.074
Kereskedelmi áru, vas- tartó és szerkezeti vas stb.	680.915	551.743	+ 129.172
Kovácsolt géprész	66.547	40.443	+ 26.104
Vashidak és vasszerke- zetek	52.127	48.352	+ 3.775
Sinszeg, csavar, csegecs és táviridai alkatrész	59.504	52.413	+ 7.091
Vizgázzal hegesztett gyártmány	27.280	15.257	+ 12.023
	d a r a b		
Mozdony	270	250	+ 20
Eladott lokomobil	492	402	+ 90
„ benzín- és spi- ritus-motor	192	170	+ 22
Eladott uti mozdony	42	19	+ 23
„ cséplőgép	1.027	836	+ 191
„ szalmakazalozó	209	120	+ 89
Vasuti váltó	1.271	490	+ 781
keresztelés	966	493	+ 473
	stb.	stb.	stb.

Az 1911. évi üzleti jelentés szerint a vasgyárak már akkor elérték termelőképességük határát, de ennek dacára megbirkóztak az 1912. évi jóval nagyobb forgalommal, mert az előző években terembe vett beruházások teljes befejezést nyertek.

Az állami vasgyárak különben az 1912. év végén 21.864 munkást foglalkoztattak, kiknek együttes évi keresete 25,525.956 korona 33 fillérre rugott. Az 1911. évhez képest az emelkedés a munkáslétszámmal 2017 fő, a kifizetett munkabérek összegénél 3,284.765 korona 12 fillér.

Az állami vasgyárak alaptőkéje, beruházások és ingó beszerzések által, a jelentékeny leírások dacára az 1912. évben tetemesen emelkedett. Végeredményben a múlt évi vagyonszaporulat címen a birtokos kincstárt jelző „Alaptőkeszámla“ 8,098.258 koronával emel-

Blackman Szellőző

ventilátorok,
exhaustorok,
fúvók minden célra

szárító, szívó
berendezések

Magyar Szellőző Művek

Budapest, VII., Aréna-ut 80.

(3793|a 863|35)

Telefon: József 26-56.

tegett; e vagyonszaporulatból 61,33 százalék az üzlet-számlát terhelte.

A leltár- és alaptőke-számla egyaránt 116,767.126 koronával zárul, mely értékből az 1911. év végéig 30,593.332 korona, az 1912. év folyamán 4,967.021 korona, összesen tehát 35,560.353 korona az üzletszámla terhére keletkezett.

Az államvasutak 1912. évben 22,400.00 koronányi ollátmányt becsátottak a gyárak rendelkezésére, míg a gyárak részéről pénztári feloslegek címen 31,592.333 korona szállított be az államvasutaknak.

A nyereség- és veszteség-számlára áttérve, a rondos bevételek összege 89,197.965 korona, a rondos kiadások összege 79,374.089 korona volt; a tiszta üzletföltség ehhez képest 9,823.876 koronát tesz ki, ami az 1911. évvel szömben 1,925.868 koronával kedvezőbb.

A jövedelmezőség megítélésénél tekintetbe veendő, hogy a forgótőke jelentékeny része oly alacsony kamatozása hitelezésekből ered, melyek nem a gyárak érdekeit szolgálják, hanem csak az elért tiszta jövedelem felosztásánál szoktak tekintetbe venni, minők a jutalékok, a veszteségfedezeti (delegeredre) alap dotatíója és szóciális terhek.

A m. kir. állami vasgyárak kötelékébe tartozó gyárak által egymásiak feldolgozásra átvendott jelen tékeny anyagszerök, mint belső anyagforgalom, valódi kiadást, illetve bevételt nem képezvén, az 1912. évben o címen elért 20,699.265 korona 09 fillérnyi forgalom a nyereség- és veszteség-számlán sem a rondos bevételek, sem a rondos kiadások közé nem vétott fel, valamint nem szerepel ott a beruházási hitelek, átmeneti kiadások, kegyuri terhek című hitelek, valamint társipénztári kölcsön terhére mindössze elszámolt 16,906.427 korona 74 fillérnyi összeg, mint átfutó kiadás, illetve átfutó bevétel sem.

A magánvállalatoknál szokásos és a mérlegben keresztülvitt leltárérték leírását az állami vasgyáraknál a selejtezési eljárás, illetve a teljes értékben fontartott leltárból kisélejteztet leltári tárgyaknak az üzem terhére való pótlása helyettesíti. Műszaki okokból a selejtezés és pótlás nem haladhatván teljesen párhuzamosan, a különízüet a pótbleruházási számlán tartatik nyilván, melynek 2,628.293 korona 41 fillérnyi követelő egyenlege, mint az üzem terhére már leirt, de még nem pótolott leltári tárgyak értéke, a mérlegben az üzlet hitelezői között van feltüntetve; ezen egyenleg az 1911. év végéhez képest 149.409 korona 04 fillérrel emelkedett.

Mindezen elszámolásokat figyelembe vévo, konstatalja a jelentés, hogy az állami vasgyárak 1912. évi pénzügyi eredményei megnyugtatóknak, illetve olyanoknak minősítendők, amelyek ezeknek a gyáraknak beruházási és forgótőkéje címén nyilvántartott nagyösszegű államvagyont kellő gyümölcösöztetése iránt jogosan támasztható minden igényt annál inkább kielégíthetnek, mert azok egy évtizedes állandó és fokozatos fejlődés ezidőszertint végső láncszemei gyanánt mutatkoznak.

Ezuttal közöljük az 1903—1912. évek zárszám-adásilag kimutatott tiszta jövedelmek évi összegét, amelyek érdekesen illusztrálják a fokozatos fejlődést: 977.485 K, 1,937.326 K, 2,333.823 K, 3,454.862 K, 3,503.011 K, 4,615.200 K, 5,571.749 K, 5,906.055 K, 7,898.007 K, 9,823.876 K.

Új vasérctelepek. Kudsir határában, az állami vastelepek közelében fekvő vasérctelepeket 86 zártkutatómánnal lefoglalták. A zártkutatómánnok tulajdonosai hir szerint legközelebb megkezdik a feltérési munkálatokat.

Kutatás szén után. Barótról jelenti tudósítónk: A Köpez vidéki gazdag szénterületek további fölkeratását újból fölvetették. Az érdekeltek most Bányai János geológust bízták meg a kerató munkálatokkal. Bányai, aki pár nappal ezelött érkezett haza egy éves külföldi tanulmányutjáról, még a hét folyamán megkezdí a keratást.

Elhanyagolt bánya. Az abrúdbányai bányaüzemesség felhívja a verespataki „Széchenyi István“ bányaüzemesség tulajdonosait, hogy az elhanyagolt bányaüzemöt 60 nap alatt indítsák meg és igazgatót válasszanak, mert ellenesetben a hivatalos eljárás során elvónatnak a jogosítványok.

A munkásbetegségélyző és balesetbiztosító pénztár és a bányaüzemek. Egy ismert nevű bányaüzemesség kerató kapjuk a következő sorokat: Az országos betegességélyző és balesetbiztosító pénztár bányaüzemek zömét a legdrágább klasszisba osztályozta. Noha ebheli eljárását a törvény betüszertüti értelme festi, az a törvény szellemével mégis ellentétben áll. A törvény értelme, hogy kiser fizessen többet, mint amennyivel a kockázat (baleset) fedezésére kifutja. A kirótt és befizetett összegök a veszélyeztetés mérvéhez képest csoportosítatnak, szétesztatnak s az eljárást vagy pótfizetés követi vagy leszállítatik az adókules. A biztosító, a törvény értelmében minden üzemet fölülvizsgálni tartozik. E munka physikai okokból a kivetés első évében keresztülvithetlen. Ez okból a törvény az első kirovás alkalmával kivetelt engedélyez; concedálja azt, hogy a kivetés ez esetben látatlanul, összhasonlítás alapján, taxació szerint eszközölhető. Így esott meg, hogy a bányaüzemre az első éven az 0/100 skála érvényesítettott, tekintet nélkül arra, vajjon az egyik üzemben töb-b-o vagy kiserobb a veszély. A bányaüzemességök oroszlanrésze, nem ismervo ez új törvény utvosztójét, belenyugodott a változhatlanba s noha nagy összegokról volt szó, fizetett. Néhány bányaüzemesség bo nem érte a kivetési és fizetési meghagyással, hanem a balesetbiztosítási járulékot kirovó határozat ellen felebbezésselel élt. A kelleleg indokolt felebbezésnek holy adatott s az Állami Munkásbiztosító Hivatal az országos pénztár határozatát a konkrét esetekben

BRUNNER I. L. ÉS TÁRSA

∴ ∴ gép, szerszám, műszaki és elektrotechnikai nagykereskedés ∴ ∴

Sürgönycim:
BRUNNERIT,
BUDAPEST.

(999 35)

Egyiko a legréglybb, legnagyobb és legpontosabb cégeknek. Évtizedek óta szállítója a kincstári bányáknak és vasműveknek, a cs. és kir. közös hadseregnek és haditengerészetnek, a m. kir. államvasutaknak, a m. kir. posta- és távirvának, valamint számos magánüzemnek. — 1913—14. évi nagy árjegyzékünket kemény vevőknek szivesen küldjük.

Sürgönycim:
BRUNNERIT,
BUDAPEST.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÜT 19. SZÁM.

megsemmisítette. Ezen határozat megokolása a következő:

Az 1907. évi XIX. t. c. 181. §-a szerint a felebbezésnek a határozatok végrehajtására halasztó hatálya van, amennyiben a törvény kivételt nem állapít meg. Minthogy az üzembesorozási határozatok végrehajtása, a balesetbiztosító járulékok kirovása és az idézett törvény 157. §-a az üzembesorozási határozatok ellen beadott felebbezésnek halasztó hatálya tekintetében kivételt nem állapít meg, a hivatal biztositási tanácsa 19. számú elvi határozatának megfelelően, a szóban levő esetben is azt az álláspontot foglalta el, hogy a balesetbiztosító járulékok kirovó országos pénztár határozatok érvényességének törvényes előfeltétele az illető üzem besorozására vonatkozó határozatnak jogerőssége. Minthogy a kérdéses üzem a kirovó határozathozatalakor a balesetbiztosításra kötelezett üzemek közé besorozva nem volt, a kirovó határozatot az említett törvényes előfeltétel hiánya miatt érdemben való tárgyalás nélkül hatálytalanítani kellett. A hivatal ezen határozatát, amely ellen az 1907. évi XIX. t. c. 182. §-a szerint további jogorvoslatnak helye nincsen, az ügyre vonatkozó összes iratokkal együtt 3 példányban leküldi az országos pénztárnak tudomásul és a felebbezővel, valamint az illetékes Kerületi Munkásbiztosító Pénztárral való közlés végett.

A besorozó határozat ellen irányuló felebbezés elbírálása végett a vonatkozó iratok újból felterjesztendők.

Az előadottakból következik, hogy aki jogával él, célt ér. (U. M.)

Klima-féle bánya-kohóművek és vegyészeti gyár r. t. (Petnik) cég alatt a Klima Lipót és neje tulajdonát képező celjai és perneki bányá- és kohóművek és vegyészeti gyár átvételére 700.000 K alaptőkével (3500 db. 200 K n. é. részvény) új részvénytársaság alakult a pozsonymegyei Pernek községben. Az igazgatóság tagjai: Kaehler Adolf, Klima Lipót, Klima Lipótné. sz. Brader Irma, Mirbach Ernő gróf és Mirbach Jenő gróf.

Az Általános műszaki r. t. július hó 15-én Budapesten, saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az alapszabályok 32. §-ának módosítása és egy igazgatósági tag megválasztása kerül napirendre.

A Tihói kőszénbánya r. t. július hó 17-én Désen tartja évi közgyűlését. Az igazgatóság az alapszabályok megváltoztatását és az igazgatóság kiegészítését fogja javasolni.

Schulz & Co.
OKL. MERNŐK

GYÁRKÉMÉNYEK-KAZÁNBEFALAZÁSOK

BUDAPEST VII. ARÉNA ÚT. 80. SZÁM. TELEFON 13-99, 12231
135-25

SCHULZ
GÖZTEGLAGYÁRAK. R. T.

(994 8/II)

Az Orenstein és Koppel r. t. drewitzi mozdonygyára nemrég ünnepelte az 5000-ik mozdony elkészítését. Ez az eredmény annál figyelemreméltóbb, mert a cég mindössze csak 14 év óta foglalkozik mozdonyok gyártásával. A jubileumi gép (egy meleggőz tehervonatmozdony), mely a porosz államvasút legújabb típusát képviseli, valamennyi szakember elismerését vívta ki. Az ünnepélyen a közmunkaügyi miniszter, a kereskedelmi miniszter, a gyarmatügyi államtitkár, a külügyi hivatal igazgatója, Brandenburg tartomány elnöke, a katonai közlekedésügy parancsnoka, a nagy bankok, az ipari és a műszaki főiskola több vezető képviselői résztvettek. Az ünnepi beszédet Orenstein titkos tanácsos, vezérigazgató tartotta. Méltatta 37 év előtt alapított vállalatuk fejlődését, mely most 12 gyárból és 137 fiókból áll; 3500 hivatalnokot és körülbelül 11.500 munkást foglalkoztat. Jubileumi ajándéknak Orenstein igazgató egy üdülőhelyet alapított a cég hozzátartozói számára Blankenburgban. A főt emlitett fiókok közt Budapesten is van egy, továbbá egy modernül berendezett gyár is Budapest mellett Szentlőrinc nyaralón.

Technikai újítások a hangszer-ipar terén. Alig hinnó az ember, hogy a hangszer-technika a mai tüneményes fejlettsége mellett egyszerre jelentős reformokkal lepte meg a világot. Már pedig a Sternberg-féle legújabb cimbalom-szabadalom akkora mérhetetlen előnyöket jelent egy méltán kedvelt nemzeti hangszerünk hangterjedelme és szerkezeti tartósága tekintetében, hogy valamennyi neves cimbalom-művészünk egyhangu véleménye szerint ezt a korszakot alkotó találmánya a cimbalom zeneművészeti nivójának és elterjedésének egészen új prespektívát nyit. Embe szabadalmazott találmány kapcsán meg kell emlékeznünk a helyt még a kontinentális hírű Sternberg-zongorákról is, melyek a legújabb szerkezeti tökéletesítésekkel kizárólag Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udvari hangszer-gyár budapesti (Rákóczi ut. 60. sz.) zongora- és pianinó-telepén árusítottak.

Körülbelül 1000 darab légszatorna

2 méter hosszal, 400 mm. belső átmérővel, 1¹/₄ mm. falvastagsággal, igen jó, részben használatlan állapotban azonnal átadó. Érdeklődések „Légszatorna” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

KÜLFÖLDI HIREK.

A cseh szénipar.

A cseh szénbánya kerületek kivitele az év első negyedében jelentékenyen nagyobb volt, mint az előző év hasonló évszakában. A többletet kerek 500.000 tonnára becsülik s a szám jóval nagyobb lett volna, ha az Elbe forgalomban 170.000 tonnás csökkenés nem állott volna be.

A Teplitz-Brück-Komotau kerület termelése 1912-ben kerek 178 és fél millió q volt, 7-6 q-val több, mint az előző évben. A piac kedvező alakulása következtében a termelés további emelkedésére lehetett következtetni, ámde közbejött a waggonhiány, amely különösen az 1912. év utolsó hónapjaiban volt erősen érezhető s megakasztotta a szénipart természetesen fejlődésében. Az 1910. termelésével szemben mutatkozó tavalyi többletet főleg azzal lehet magyarázni, hogy az Elbe magas vízállása megkönnyítette az olcsó vízi szállítást s hogy a cukorgyárak többet fogyasztottak. 1911-ben az Elben való szénszállítás rendkívül kedvezőtlen vízállás következtében 25 százalékkal maradt

alul az előző évinél, míg a tavalyi évben az igen kedvező, állandó magas vízállás a víziút teljes kihasználását tette lehetővé.

Az Elben való múlt évi szénszállítás 6 millió q-val volt több, mint 1911-ben, amennyiben 1912-ben 17,053.000 q és 1911-ben 10,858.930 q-t szállítottak. A kedvező időjárás következtében igen jó volt a cukorrépa termés, ami a cukorgyárak szénfogyasztását 50 százalékkal emelte. E kedvező körülmények mellett azonban, amelyeknek ismétlődésére nem lehet mindig számítani, a szász államvasutakon való kivitel évck óta visszaesést mutat. E vasutakon a múlt évben 37,233.500 q cseh szenet szállítottak, amely mennyiség 2,550.000 q-val kisebb az előző évinél. A esőkkenés oka egyrészt abban keresendő, hogy Németországban a brikett egyre jobban kiszorítja a barnaszén, másrészt Németországban kedvezményes tarifával, a cseh barnaszénnel szemben versenyképessé tették a német barnaszénket.

A szén exportjának esőkkenése természetesen erősen befolyásolja a szénkereskedelem mérlegét. A miniszterium külkereskedelmi statisztikájából valók a következő adatok

A szén behozatala Ausztriába érték szerint volt

1908. évben	161.68 millió korona,
1909.	167.62
1910.	155.09
1911.	169.91
1912.	190.18 „

Ezzel szemben a szén kivitele Ausztriából volt:

1908. évben	89.23 millió korona,
1909.	86.36
1910.	76.90
1911.	72.60
1912.	77.02 „

A mérleg passzívuma tehát az 1908. évi 72.45 millióról, a tavalyi 113.16 millióra emelkedett.

A cseh érdekelt körök most mindent elkövetnek, hogy kedvezményes vasuti tarifákkal tegyék lehetővé, hogy a német szenekkel újból felvehessék a versenyt

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKWIRTSCHAFT.

Ausschreibung auf eine Tiefbohrgarnitur. Die technische Abteilung des Kgl. ung. Ministeriums des Innern erlässt folgende Konkurrenz-Ausschreibung:

1. komplette Tiefbohrgarnitur für 500 m Tiefe äusserer Rohrdurchm. 102 m/m zu verwenden in weichem und hartem Boden. (Sand, Lehm, Gestein.)

Das Angebot ist wie folgt zu detaillieren:

1. eiserner Bohrturm nebst Zugehör,
2. 1 fahrbarer Kran für Schnellschlag,
3. 1 Spülpumpe.
4. Werkzeuge und Rettungsapparate,
5. Kraftmaschinen (Dampf, Benzin oder Rohöl),
6. Gestänge mit Zugehör.

Es wird Wert darauf gelegt, dass der Transport sowie das Auf und Abmontieren leicht von statten geht. Angebote sind bis 2. September einzureichen. Das Vadium beträgt 5% der Offertsumme.

Erwerbung von Kohlenwerken durch den österreichischen Staat. Dem ministerium für öffentliche Arbeiten ist der Bergwerksbesitz der Steinkohlengewerkschaft in Brzeszeszke samt allem Zugehör an Realitäten und

Mobilien zum Kaufe für den Staat angeboten worden. Das Ministerium für öffentliche Arbeiten hat die ihm zum Kaufe angebotenen Montanobjekte einer genauen fachmännischen Ueberprüfung unterzogen, aus welcher hervorging, dass ihre Erwerbung für den Staat vorteilhaft wäre und ihm die Deckung seines Kohlenbedarfes auf viele Jahrzehnte sicherstellen würde. Der Bergbau in Brzeszeszke ist mit den modernsten Hilfsmitteln der Bergbautechnik ausgerüstet. Damit die Gebarung dieses Kohlenkomplexes, dessen Betrieb bereits am 1. Juli d. J. an den Staat übergegangen ist, sowohl was das Erfordernis wie die Bedeckung betrifft, im Präliminare und in der Staatsrechnung zur Darstellung gelangt, hat die Regierung im Abgeordnetenhaus eine entsprechende Nachtragsvorlage zum Staatsvoranschlag für das Jahr 1913 eingebracht. Nach der Schätzung beträgt das Kohlenvermögen des Komplexes 2600 Millionen Meterzentner, wovon schon gegenwärtig durch die aufgefahrenen Grubenbaue sehr bedeutende Mengen aufgeschlossen sind. Der Kaufpreis soll aus den Gebarungsüberschüssen des Bergbaues in Annuitäten abgestattet werden.

Aus der österreichischen Petroleum-Industrie. Trotz der hohen Rohölpreise war das abgelaufene Jahr 1912 für die österreichisch-ungarischen Petroleumraffinerien äusserst günstig, zumal für jene, welche zugleich eigene Rohölgruben besitzen. Es äussert sich dies in den für diese am 30. April d. J. ablaufende Kampagne festgesetzten Dividenden. So zahlt die Pressburger „Apollo“ Raffinerie Aktiengesellschaft 8 Prozent Dividenden; die Fanto & Co. Raffinerien trotz grosser Abschreibungen 6 Prozent; die Galiz. Karpathen Petrol Akt.-Ges. vorm. Bergheim & Mac Garyey 10 Prozent; die Fiumaner Raffinerie Akt.-Ges. 5,6 Prozent; die Schodnica-Petroleum Akt.-Ges. 5 Prozent.

Im abgelaufenen Jahre stiegen die Preise für Benzin um 6—8 Kronen per 100 Kilogramm, für Paraffin um 4—5 Kronen, für Gas- und Blauöle um 4 Kronen, Petroleum im Exporthandel um 4—5 Kronen, während für das Inland um K 1.50—2 weniger erzielt wurde. Der Inlandskonsum stieg von 2,924.408 Meterzentner auf 3,020.451 Meterzentner, dagegen der Export von Petroleum auf 3,207.600 Meterzentner, 640.364 Meterzentner Benzin, 1,604.687 Meterzentner Schmieröle und 485.337 Meterzentner Paraffin.

Der Rohölverbrauch betrug in Pardubitz 15.579 Zisternen, Limanova 10.410, „Galicia“, Drohobycz 8249, Mähr. Ostrau 6086, Trzebinia 6076, Jaslo 5580, „Apollo“, Pressburg 5389, Odorberg 5052, Zagorzany 4252, „Schodnica“, Dzieditz 4882, Dr. Freund, Pest 4342, „Vacuum Oil“, Dzieditz 4122, Floridsdorf 3011, Austria Drohobycz 3790, Poczozizyn 1676, Ustrzyki 1761, Stanislaw 963, Stryj 486 Zisternen.

Im Mai 1913 wurden von den Gruben in Tustanowice gopit 58,943.150 Kilogramm; in Boryslaw und Mraznica 18,610.765, ferner an Fangöl 1,241.197; zusammen 77,795.112 Kilogramm.

Dagegen betrug die Gesamtexportation im Mai ab Boryslaw 104,011.402 Kilogramm.

Nyaratóknak

pianinót ::

kölcsonöz

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udvari hangszergyár

Budapest, VII., Rákóczi-ut 60.